

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 4168/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

Kiipeilymaailma Oy, 0983784-3

Hakemus

30.05.2025, sähköpostitse

Kiipeilymaailma Oy hakee Metsähallitukselta lupaa liikkumiseen ja matkailupalvelutoimintaan Kirkkonummen Kallbådanin hylkeidensuojelualueella. Hakija toimii vuokralaisena hylkeidensuojelualueella sijaitsevalla Porkkalan (Kallbådanin) majakalla. Lupaa haetaan liittyen vierailu- ja huoltokäynteihin majakalla sekä osana luontomatkailutoimintaa toteutettaviin majakka- ja hylkeiden tarkkailuretkiin. Hakijalla on ollut vastaava lupa jo noin 15 vuotta.

Hakijan tarkoituksena on jatkaa tulevina vuosina majakka- ja hyljematkailutoimintaa, jota hän on harjoittanut alueella aikaisemmin. Viimeisen kolmen vuoden aikana matkailutoimintaa on alueella ollut vähän, koska Liikennevirasto toteutti tänä aikana kunnostustöitä majakalla. Hakemus on liitteessä 3.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää Kiipeilymaailma Oy:lle luvan liikkumiseen sekä majakka- ja hyljeretkien järjestämiseen Kallbådanin hylkeidensuojelualueella Kirkkonummella (kiinteistö 257-891-1-4 ja 149-891-1-2, liite 1). Lupa oikeuttaa liikkumaan vesitse majakalle majakan ylläpitoon sekä majakkaan ja hylkeiden tarkkailuun liittyvässä luontomatkailutoiminnassa. Lupa myönnetään alueelle, jolle on asetuksessa VnA 736/2001 asetettu liikkumisrajoituksia. Lupa ei oikeuta maihinnousuun luodoille majakkasaarta lukuun ottamatta.

Lupa koskee luvan saajan ohella hänen ohjauksessaan liikkuvia asiakasryhmiä. Lupakauden aikana käyntikertoja saa olla kokonaisuudessaan (ml. huoltokäynnit ja käynnit asiakasryhmien kanssa) enintään 40 kpl per vuosi. Luvan saajan tulee pitää kirjaa käyntikertoista lupa-alueella ja nämä tulee raportoida Metsähallitukselle vuosittain (ohjeet raportointiin kohdassa "Raportointi"). Alueella vierailevan ryhmän koko saa yksittäisellä käyntikerralla olla enintään 36 henkilöä kolmella veneellä.

Liikkumisessa lupa-alueella tulee noudattaa seuraavia rajoituksia, jotka perustuvat harmaahylkeen elinkiertoon:

- 1.1.-31.3. välisenä aikana alueella on sallittua liikkua jäätilanteesta riippuen seuraavasti: 1) mikäli alueella on kiinteä yhtenäinen jääpeite, ei rajoituksia. Kiinteän jääpeitteen puuttuessa (ajovesi tai ajelehtivat jäät) lupa-alueelle saa viedä enintään yhden (1) asiakasryhmän viikossa veneellä. Jos majakkasaarella havaitaan kuutteja, on majakkasaarella liikkuminen kielletty.
- 1.4.-15.6. välisenä aikana lupa-alueelle saa viedä enintään yhden (1) asiakasryhmän viikossa veneellä. Hylkeiden laskenta-aikana (19.5-6.6. tai kunnes hylkeiden laskenta on saatu päätökseen) alueella liikkuminen on kielletty.
- 16.6.-31.8. välisenä aikana lupa-alueelle saa viedä enintään neljä (4) asiakasryhmää viikossa huomioiden lupa-aikana sallittujen käyntien enimmäismäärä
- 1.9.-31.12. välisenä aikana käyntikertojen ei rajoituksia käyntikertojen osalta huomioiden kuitenkin lupa-aikana sallittujen käyntien enimmäismäärä

Mikäli alueelle kohdistuu lupakauden aikana muita vastaavanlaisia lupahakemuksia, Metsähallituksella on oikeus tarkentaa luvan ehtoja (mm. käyntimäärät ja ajankohdat).

Metsähallitus myöntää luvan alueella liikkumiseen seuraavasti:

Alkaa: 01.09.2025

Päättyy: 31.12.2029

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitus aika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Kallbådanin hylkeidensuojelualue on perustettu asetuksella VnA 736/2001 harmaahylkeiden suojelemiseksi, lajin elinolosuhteiden häiriöttömäksi turvaamiseksi sekä tieteellisen tutkimuksen ja hyljekantojen seurannan edistämiseksi. Rauhoituksesta hylkeidensuojelualueella on asetuksen (VnA 736/2001) 3 § mukaan voimassa, mitä luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49 § säädetään. Asetuksen (VnA 736/2001) 4 § mukaan hylkeidensuojelualueella ei saa ilman Metsähallituksen lupaa liikkua 1.2.-15.6 välisenä aikana eikä muunakaan aikana lähempänä kuin puolen merimailin etäisyydellä luodoista tai luotoryhmistä.

Asetuksen (VnA 736/2001) perustelumuistion mukaan hylkeidensuojelualueille voidaan tapauskohtaisesti myöntää liikkumislupia sellaisille järjestetyille retkille, joiden tarkoituksena on hylkeiden tarkkailu niiden luontaisessa elinympäristössä. Lisäksi perustelumuistiossa todetaan Porkkalan (Kallbådanin) majakan olevan erityiskysymys, jonka käyttö on tarkoitus järjestää alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Kallbådanin hylkeidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu vuonna 2002. Suunnitelman mukaan Kallbådanille sallitaan rajoitetusti vierailukäyntejä pakollisten huoltokäyntien lisäksi. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan on laadittu myös yleisohjeistus kävijöiden ja käyntimäärien ohjaamiseksi alueella.

Hylkeidensuojeluasetuksen perustelumuistiossa häiriön määritelmä muodostuu hylkeille aiheutuvasta kokonaishäiriöstä (liikkumisen yhteisvaikutukset) kuten vierailujen ajankohdista (karvanvaihto-, poikimis- ja imetysaika), käyntien kokonaismäärästä, niiden toistuvuudesta ja luotojen lähestymistavasta sekä -etäisyydestä. Tässä luvassa liikkumista ja matkailutoimintaa Kallbådanin hylkeidensuojelualueella rajoitetaan erityisesti harmaahylkeen lisääntymisen kannalta herkkinä ajanjaksoina (poikimis- ja karvanvaihtoaika) keväällä ja alkukesällä. Lisäksi käyntien kokonaismäärää on luvassa rajoitettu, minkä tarkoituksena on ehkäistä häiriövaikutusten hallitsematonta kasvua.

Luvan saaja on harjoittanut alueella vastaavaa toimintaa jo pitkään ja osaa ottaa toiminnassaan huomioon parhaat toimintatavat hylkeisiin kohdistuvan häirinnän välttämiseksi. Käyntimäärän rajoittamisen lisäksi luvan ehdoissa säädetään alueella liikkumisesta ja toimimisesta siten, että toiminnasta voidaan arvioida aiheutuvan mahdollisimman vähän haittaa alueella esiintyville hylkeille. Luvan ehdot ovat vastaavat, joilla alueen käyttöä on säännelty ennen majakan kunnostusta (edellinen lupa MH 547/2019).

Metsähallitus on myöntänyt tämän luvan lisäksi luvan yhdelle yrittäjälle hyljematkailutoimintaan Kallbådanin hylkeidensuojelualueella (MH 775/2023, voimassa 31.12.2028 asti). Kyseinen lupa mahdollistaa enintään kymmenen hyljeretken järjestämisen alueelle vuosittain 16.6. alkaen. Metsähallituksen katsoo, että myönnetystä luvasta itsenäisesti tai yhdessä muiden alueelle myönnettävien lupien kanssa huomioiden harmaahylkeille aiheutuva kokonaishäirintä ei aiheuta merkittävää, kun toimintaa harjoitetaan lupaehtojen mukaisesti. Metsähallitus katsoo, että luvan mukainen toiminta (huomioiden toiminnan vuodenajallinen ohjaaminen, käytännön ohjeet harmaahylkeeseen kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseksi sekä käyntimäärien kokonaismäärän rajoitukset) ei vaikuta harmaahyljekannan lisääntymiseen hylkeidensuojelualueella. Myös vaikutus lajin suojelun suotuisaan tasoon (suojelutarkoitukseen) on vähäinen.

Metsähallitus katsoo, että em. perustein luvan mukaisella toiminnalla ei myöskään ole todennäköisesti merkittävää vaikutusta Kallbådanin luodot ja vesialue -nimiseen Natura-alueeseen (FI0100089, SAC), jonka keskeinen suojeluperuste on harmaahylje.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa oikeuttaa liikkumaan hylkeidensuojelualueella lähempänä kuin puoli merimailia luotoja ja luotoryhmiä veneellä siten, että vältetään hylkeiden ajamista luodoilta veteen. Hylkeille aiheutettava häiriö on pyrittävä minimoimaan.

Luvan saajan tulee alueella toimittaessa tarkkailla hylkeiden käyttäytymistä sekä tarvittaessa välttää retkien järjestämistä, mikäli havaitsee hylkeiden välttelevän oleskelua majakan lähiluodoilla tai käyttäytyvän muuten poikkeavasti.

Luodolla olevia hylkeitä tulee lähestyä hitaasti, mielellään moottori sammutettuna, tuulen yläpuolelta ja niiden ohi ajelehtien. Luotoja saa lähestyä enintään 50 metrin etäisyydelle, eikä niille saa nousta maihin lukuunottamatta majakkaluotoa/majakkasaarta. Mikäli hylkeitä on maissa majakkasaaren eteläosissa, niiden ajamista veteen on yritettävä välttää.

Alueella ei saa liikkua muussa kuin hylkeiden tarkkailuun liittyvässä luontomatkailutoiminnassa tai majakan käyttöön ja ylläpitoon liittyvässä tarkoituksessa. Kaikkien lupa-alueella tapahtuvien asiakasryhmäopastusten tulee olla luvan saajan tai yhtiön työntekijöiden ohjaamia.

Lupa oikeuttaa liikkumaan hylkeidensuojelualueella ainoastaan veneellä. Luvan saajan tulee ennen luvan alkamista ilmoittaa käytettävien veneiden malli ja rekisteritiedot Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) tämän luvan asianumero (MH 4168/2025) mainiten. Mahdolliset muutokset käytettävissä veneissä lupakauden aikana tulee ilmoittaa vastaavalla tavalla Metsähallituksen kirjaamoon

Liikuttaessa alueella tämän luvan nojalla on toimittava siten, että se ei aiheuta häiriötä rauhoitetulle, uhanalaiselle tai erityisesti suojellulle lajille (LSL (1096/1996): 39, 42, 47 ja 49 §). Häiriötä saa aiheuttaa vain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luvalla (LSL 48 § ja 49 §).

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvan saajan tulee pitää kirjaa käyntikerroista lupa-alueella sekä seurata hylkeiden reagoimista ihmistoimintaan majakkasaarella. Luvan nojalla harjoitetusta toiminnasta

tulee raportoida Metsähallitukselle vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) tämän luvan asianumero (MH 4168/2025) mainiten. Raportissa tulee mainita hylkeidensuojelualueelle tehtyjen vierailujen ajankohdat ja kestot, mahdollisen asiakasryhmän koko, käytetyt veneet (määrä) sekä vierailulla tehdyt hyljehavainnot (hylkeiden määrä).

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Valtioneuvoston asetus hylkeidensuojelualueista (736/2001): 3, 4 ja 6 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023): 49, 51 ja 56 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21.1. ja 24.1
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024): 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Luvan hinta on 100,00 euroa.

Hinnasta ei suoriteta arvonlisäveroa.

Maksu maksetaan viitenumeroa käyttäen erikseen lähetettävässä laskussa ilmoitetulle pankkitilille.

Maksu erääntyy maksettavaksi 30 päivän kuluttua allekirjoituspäivästä. Maksun viivästyessä maksamattomalle erälle peritään korkolain (633/82) 4 §:n mukainen viivästyskorko eräpäivästä lukien. Viivästyskoron lisäksi peritään perinnästä aiheutuvat kulut perimispalkkioineen.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

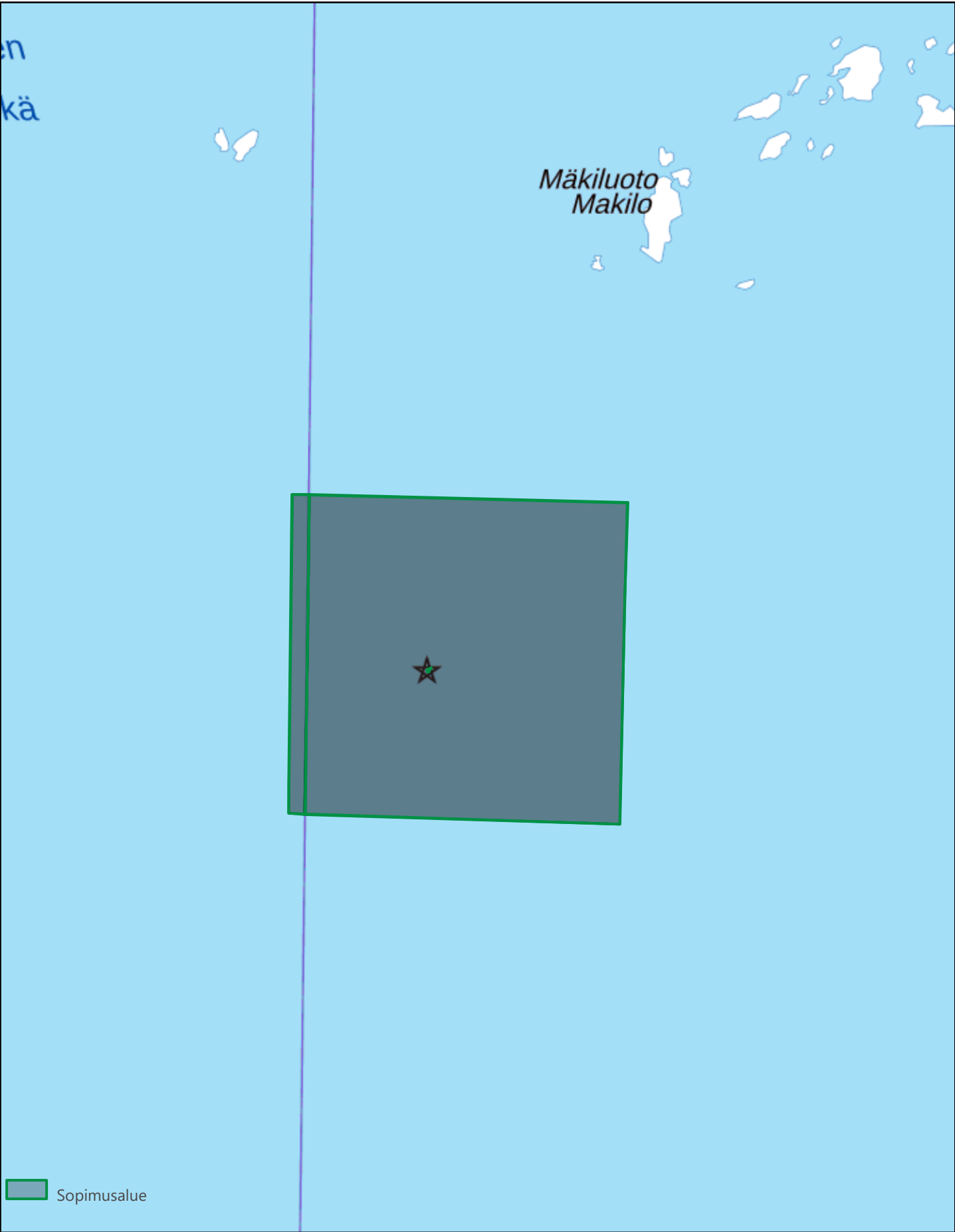
- Liite 1. Lupa-alueen kartta
- Liite 2. Valitusosoitus
- Liite 3. Lupahakemus (poistettu)

Tiedoksi:

Metsähallitus
Uudenmaan ELY-keskus
Kirkkonummen kunta
Inkoon kunta
Suomenlahden merivartiosto
Uudenmaan luonnonsuojelupiiri
Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry
Luonnonvarakeskus

Liite 1. Lupa-alueen kartta

Poikkeamislupa 130567

Liite 2. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42000